

стосуватися тільки конкретних умов, коли є можливість хоча б часткової її реалізації; д) не створювати у собі постійно діючого “я – терориста”, оскільки постійна психічна напруга викликає нікому не потрібне підвищення функціонального порушення органів і систем організму спортсмена з розсіюванням, а не концентрацією енергопотенціалу; е) створення мікроклімату в колективі команди та у взаєминах між спортсменами, тренерами та іншими членами команди, що дозволяє підвищити значимість неформальних відносин і впевненість у тренері та членах команди; ж) вивчення методів розвитку індивідуальних здібностей, властивих конкретному спортсмену.

Література

1. Бернштейн Н.А. *Очерки по физиологии движений и физиологии активности.* – М.: Медицина, 1966.- 350 с.
2. Бубка С.Н. *Развитие двигательных способностей человека.* – Донецк: Анекс, 2002.- 302 с.
3. Донской Д.Д. *Законы движения в спорте.* – М.: ФиС, 1968. – 176 с.
4. Жмарев Н.В. *Системный подход и целевое управление в спорте.* – К.: Здоров'я, 1984. – 144 с.
5. Рыбковский А.Г. *Управление двигательной активностью человека (системный анализ).* – Донецк: ДонГУ, 1998. – 300 с.

MANAGEMENT OF EDUCATIONAL AND TRAINING PROCESS IN VIEW OF THE HUMAN FACTOR

Anatoly RYBKOVSKY

Donetsk National University

In sports training and in the field of physical training management, as a special kind of activity, will transform unorganized forms of behaviors in effective the purposeful and productive form of impellent activity.

НОВОВВЕДЕННЯ, ЗМІНИ ТА КІЛЬКІСНІ ОЦІНКИ У ОРГАНІЗАЦІЙНІЙ СТРУКТУРІ РУХІВ СПОРТСМЕНІВ

Станіслав КАНШЕВСЬКИЙ, Елла ВАСИЛЬЄВА, Юрій ЧОВНЮК

Київський національний університет будівництва і архітектури

Відомо [1], що рівнів побудови рухів людини (у подальшому – спортсмена) існує п'ять: А- рівень палеокінетичних регуляцій; В- рівень синергій; С- рівень просторового поля, що має два підрівні (С1 –стриальний, С2 – пірамідний); D- рівень дій; Е- група вищих кортикальних рівнів символічних координацій.

Метою даної роботи є якісний аналіз нововведень, змін та кількісні оцінки у організаційній структурі рухів спортсменів (у спорті вищих досягнень).

Зрозуміло, що реакція організму спортсмена на зміни умов зовнішнього середовища відбувається перш за все за рахунок використання адаптивних властивостей організаційної структури рухів спортсмена: пошуку нових зв'язків з середовищем, зміни самої структури рухів та її топології, інтенсифікації енергетичних, інформаційних та процесів обміну речовини у організмі спортсмена й характеризується двома поняттями: нововведеннями та зміною (змiнами).

Порівняно недавно [2] нововведення взагалі стали розглядати як процес. Модель такого процесу може забезпечити дослідження необхідної реакції самої організації рухів на вплив зовнішнього середовища; пильнування ряду стадій та змін, спрямованих на досягнення цілей; ефективності нововведень та їх вплив на функціонування організаційної структури рухів у цілому.

У нововведенні як у процесі виділяються дві основні стадії: ініціювання, що включає формування зведень про новітнє (у рухах) та впровадження.

На характер процесу нововведення впливає чотири основних групи факторів: інформованість про сукупність можливих нововведень, їх зовнішня підконтрольність, наявність резервних ресурсів організму і, крім того, характеристики організаційної структури рухів. Роль кожного з факторів у прийнятті рішень про впровадження тих чи інших заходів різна (наприклад, у техніку рухів спортсмена) і властивості організаційних структур рухів спортсмена зовсім не однозначно проявляють себе на тій чи іншій стадії пов'язаних вище нововведень.

Нововведення підсилює так звану "квантифікацію", тобто приведення опису зв'язки спортсмена до змінних, що можуть приймати кількісні значення. Так, наприклад, у комунікаційних мережах використовуються структурні змінні комунікацій, що залежать від характеру мережі. Для особистих мереж (у командній грі), що відноситься до найнижчого рівню комунікацій, важливою структурною характеристикою є інтенсивність, з котрою даний спортсмен взаємодіє (у команді) з іншими індивідами (гравцями). Для мережі групи індивідів (команди в цілому) існує ряд вимірюваних структурних змінних: зв'язність домінування, відкритості, інтеграції.

У інформаційному плані для будь-якої мережі важливим є параметр відкритості системи, що характеризує обмін інформацією із зовнішнім середовищем та її інтенсивність.

Інформаційний характер комунікацій дозволяє виділити основну роль організаційної структури рухів спортсменів, яка сприяє стискуванню інформації. Для усунення втрат та спотворювання інформації застосовують різноманітні засоби, пов'язані з методами надлишковості, верифікації та випрямлення зв'язків.

Між нововведеннями та зміною дуже часто знаходять відмінності. У той час як нововведення передбачає засвоєння ідеї, що сприймається спортсменом як нова, зміни в існуючій ідеї (руху) іншою. Мережі комунікацій, які виникають в організмі рухів спортсмена за нововведень та змін, досить схожі.

Деякі дослідники [2] приймають у якості спеціальної характеристики реакції організаційної структури (рухів спортсмена) на нововведення так звану сприйнятливість до нововведень. Наприклад, сприйнятливість до нововведень є мірою схильності до внутрішніх проблем і є залежною змінною організації рухів спортсмена.

Дж. Хейдж та М. Ейкен вважають, що структура організації рухів спортсмена може стати більш важливим фактором успіху введення змін, ніж властивості у команді (командній грі). Дослідники майже одноставно вважають, що "розмір" організації (рухів) є одним з найкращих показників

сприйнятливості до нововведень. Для цього існує наступна передумова: “розмір” є змінна, котру легко виміряти, а також є зручною мірою, яка визначає ряд параметрів, пов’язаних із нововведенням (сумарними та резервними ресурсами організму спортсмена, організаційною структурою його рухів і т.п.).

Не дивлячись на велике розмаїття організаційних структур рухів спортсменів [1], їх топологія має достатню спільність: ієрархічність; форму, що нагадує пірамідальну конфігурацію. У зв’язку з цим, оцінюючи структуру рухів спортсмена як топологію пірамідальної конфігурації, можна запропонувати наступні показники: H - глибина організаційного управління рухами спортсмена; K_s - складність зв’язків; K_c - складність структури. Показник складності структури рухів є узагальнюючим й може бути використаний у якості критерію оцінки структури рухів спортсмена, для котрого два інших показники є частковими критеріями.

Способи обчислення вказаних показників наведені у [2]. Слід зазначити, що обчислення показників H та K_c дозволяє, взагалі кажучи, оцінювати “статичку” організаційної структури рухів спортсмена. У той же час показник складності структури рухів K_s дозволяє враховувати її “динаміку” та представляє собою функцію наступних аргументів:

$$\beta - K_c = f(n, m, \omega, \beta) \quad (1)$$

де ω - частота появи організаційних зв’язків у конкретному типі рухів спортсмена; “вага” організаційних зв’язків конкретного типу рухів.

$$\text{Умови: } H < H_r, K_s \leq K_{sr}, K_c \leq K_{cr} \quad (2)$$

дозволяють проводити кількісний аналіз організаційної структури управління рухами спортсмена. У (2) H_r, K_{sr}, K_{cr} - раціональні значення глибини організаційного управління рухами спортсмена, складності зв’язків та складності самої структури рухів, відповідно.

ВИСНОВКИ

1. Представлений у даній роботі підхід дозволяє розглядати рухи спортсмена як структуру і, не заглиблюючись у множину факторів, що визначають цю структуру, відпрацьовувати й давати деякі кількісні оцінки на загальному системному рівні цим рухам.
2. Можна показати, що складність обробки спортсменом інформації у обставинах, що склалися, яка визначається числом елементарних рухових актів (дій), які він повинен вчинити, залежить від числа “реквізитів” (або просто об’єму інформації) за певного значення цих “реквізитів”.
3. Витрати часу на прийняття рішення спортсменом (наприклад, у даній ігровій ситуації) можуть змінюватись, причому ймовірність появи помилок у його конкретних рухливих діях (їх організаційній структурі) залежить від об’єму інформації, котру треба встигнути обробити (і до того ж стиснути у процесі обробки).

Література

1. Бернштейн Н.А. Физиология движений и активность. - М.: Наука, 1990. - С. 43.
2. Игнатъев М.Б., Ильевский В.З., Клауз Л.П. Моделирование системы машин. - Л. Машиностроение. Ленингр. отд-ние, 1986. - 304с.

INNOVATIONS, CHANGES AND QUANTITATIVE ESTIMATIONS AT THE ORGANIZING STRUCTURE OF SPORTSMEN' MOTIONS

Stanislav KANISHEVS'KYIY

Kyiv National University of Construction and Architecture

The paper deals with innovations, changes and quantitative estimations at the organizing structure of sportsmen' motions. One may use methods of the modern informational technologies for these aims.

ОЦІНКА ДОСЯГНЕНЬ ЮНИХ СПОРТСМЕНІВ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ

Жанна БЕРЕЖНА

Харківська державна академія фізичної культури

Актуальність. Складні умови перебудови, що відбувається у всіх сферах нашого суспільства, висувають підвищені вимоги до реформувань у галузі фізичної культури та спорту. Перед наукою про спортивну підготовку юнаків та дівчат поставлені відповідальні задачі. Одна з них - це проблема удосконалювання організаційно-методичних основ системи підготовки спортивних резервів. В останнє десятиліття увагу як вітчизняних, так і закордонних фахівців [1, 2, 4 та інші] усе більше привертає проблема штучного форсування підготовки юних спортсменів. Потреба в корінному підвищенні якості підготовки спортивних резервів указує на необхідність проведення спеціальних досліджень у різних аспектах цієї проблеми.

Метою дослідження є аналіз підходів та способів оцінки спортивних досягнень юних спортсменів у процесі багаторічної підготовки.

Методи досліджень. У процесі досліджень використовувалися: аналіз науково-методичної літератури та нормативних документів; системний підхід; соціологічне опитування; структурно-функціональний аналіз; метод логічних висновків.

Результати дослідження та їх обговорення. Сутність наукової концепції багаторічної підготовки спортсменів полягає у розгляді підготовки від новачка до майстра міжнародного класу як єдиного процесу, що підпорядковується певним закономірностям. Методологія побудови багаторічної підготовки на основі використання комплексу домінуючих факторів підготовленості, адекватного віку юних спортсменів, повинна забезпечувати диференціювання керування навчально-тренувальним процесом з метою підвищення його ефективності. Вона базується з одного боку на розгляді в якості інтегрального показника підготовленості змагальної діяльності, з іншого боку - на необхідності обліку вікової специфіки цього комплексу факторів, що переважно обумовлюють рівень спортивної майстерності на окремих етапах багаторічної підготовки.

Проте, результатами досліджень так само встановлено, що у практиці роботи в ДЮСШ переважно до попередньої підготовки превалює вузькоспеціалізована підготовка, що не